

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Taina Sf. Botez

Prin păcatul lui Adam și Eva (Fac. 3, 24), am pierdut harul divin care ne ținea în armonie și comunitate de viață fericită cu Dumnezeu și am ajuns în osînda celui rău, în suferințe și dureri, în moarte spirituală și fizică.

Din această stare religios-morală ne-a scos Domnul Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care s-a întrupat din dragoste pentru mîntuirea noastră (Ioan 3, 16). Prin jertfa Sa pe Sf. Cruce, ne-a răscumpărat din blestemul legii (I Ioan 2, 2), a șters păcatul strămoșesc și ne-a împăcat cu Dumnezeu. Prin El am primit iertare de Sus, am intrat în comuniune divină și am devenit fiii lui Dumnezeu prin har. El ne-a restaurat în bogăția darurilor supranaturale din Eden.

Realizată de Hristos-Dumnezeu pentru omnirea întreagă, această lucrare se numește mîntuire obiectivă, iar El este Mîntuitorul fiecăruia din noi în parte (F. Ap. 4, 12; Ef. 5, 23; I Tes. 5, 9; I Tim. 1, 15; 2, 5—6; II Tim. 2, 10; Evr. 5, 9; Ioan 1, 7; 2).

Mîntuirea obiectivă, supremul bun spiritual, devine *bun subiectiv*, numai prin participarea noastră activă la viața harică a Sf. Taine așezate în Biserică de însuși Domnul. Acestea sînt șapte: Botezul, Mirul, Pocăința, Sf. Împărtașanie, Preoția, Căsătoria și Maslul.

Sf. Taine sînt șapte coloane de granit spiritual de la temelie Bisericii creștine — instrumente divine prin care ne mîntuim. Ele sînt șapte guri de foc spiritual care ard păcatele oamenilor, șapte fluvii spirituale care spală toate fărădelegile noastre prin harul divin — energia necreată a lui Dumnezeu — care se revărsă peste sufletele noastre și le umple de bogăția darurilor Duhului Sfînt (F. Ap. 2, 38; I Cor. 12, 1, 31; 14, 1.12). Pe scurt, Sf. Taine sînt lucrări ale Sf. Duh-Dumnezeu care ne nasc sufletește, ne cresc și ne desăvîrșesc viața în Hristos; ne ridică pînă la statura bărbatului desăvîrșit care este El (Ef. 4, 13). Ele ne îndumnezeiesc.

Prima Taină, Sf. Botez, este lucrarea văzută în care — prin întreta cufundare în apa sfințită și rostirea numelui Sf. Treimi — primim harul divin nevăzut care șterge păcatul strămoșesc și toate păcatele personale. El este ușa mîntuirii, prin care intrăm în Biserică creștină, în comunitate de viață fericită cu Hristos-Dumnezeu și devenim moștenitori ai împărăției Sale, împărăția păcii, a dreptății și a bucuriei în Duhul Sfînt (Rom. 14, 7). Părinții filocalici, Marcu Ascetul și Diadoh al Foticeei, spun că Botezul sădește în sufletul nostru pe Domnul Iisus care crește zilnic prin har și voința noastră și ne transfigurează viața cu lumina Taborului, ne sfințește și ne îndumnezeiește după chipul Său (Ef. 4, 13).

Unii creștini spun că Sf. Botez nu este Taină, ci simbol, greșeală care pune în primejdie mîntuirea sufletului, căci între ele este mare deosebire. Astfel:

1. Simbolul este inferior Tainei. El este simplă închipuire a minții omenești despre ceva. Are un scop mijlocit, nu dă harul divin, deci n-are efect mîntuitor. Ex. spălarea mîinilor este simbol al curăției inimii, sau tăierea împrejur simbol al legăturii spirituale dintre evrei și Dumnezeu etc.

2. Taina Sf. Botez este lucrarea Sf. Duh în lume și în sufletele oamenilor (Tit. 3, 5), săvîrșită de Sf. Apostoli la porunca Domnului Hristos (Matei 28, 19; F. Ap. 8, 33—38; 16, 14—15, 32—33), care împărtașește oamenilor în chip real și direct — nevăzut și neînțeles rațional — harul divin mîntuitor al „nașterii de sus” (Ioan 2, 3—6), iertarea păcatelor (F. A. 2, 38), împăcarea cu Dumnezeu (II Cor. 5, 18) și viața veșnică (Rom. 5, 21).

3. Simbolul a avut valoare relativă, temporară și pur personală; Taina Sf. Botez are valoare absolută, eternă și cu efect social-umanitar. Simbolul a premers și a preînchipuit Botezul ca Taină, iar după Pogorîrea Sf. Duh a încetat să mai existe (F. Ap. 2, 38). Locul său l-a luat Botezul creștin.

În Sf. Scriptură avem următoarele simboale ale Tainei Sf. Botez:

a) Potopul — din care a scăpat Noe și familia sa și au pierit cei păcătoși — închipuiește Botezul mîntuirii noastre (I Petru 3, 20—21).

b) Tăierea împrejur — semnul legămîntului lui Avraam cu Dumnezeu (la care erau obligați și pruncii: Fac. 17, 9—14; Ier. 12, 3; Luca 2, 21) — a încetat, locul său fiind luat de Botezul creștin care trebuie dat și copiilor (Col. 2, 11—13).

c) Trecerea prin Marea Roșie scapă poporul ales de robia lui faraon; Taina Botezului ne scapă pe toți oamenii (și pe copii) din robia diavolului (I Cor. 10, 1—2).

d) Botezul „cu apă” al Sf. Ioan este simbolul clasic al Tainei Sf. Botez cu Duh Sfînt și cu foc (Matei 3, 11; Ioan 1, 25—26; F. Ap. 1, 5).

Efectele Tainei Sf. Botez asupra sufletului omnesc sînt multe, mari și nevăzute.

1. Prin harul divin, Sf. Botez arde, spală, curăță și șterge păcatul strămoșesc și toate păcatele personale, eliberează de rău și sfințește viața noastră (I Cor. 6, 11; F. Ap. 2, 38; 22, 16).

2. El „altoiește” sufletul pe trunchiul viței care este Hristos-Dumnezeu, ca să aducem roadă bogată în Duhul dragostei Sale (Ioan 15, 4—12); ne renaște de sus, și ne învie duhovnicește (Ioan 3, 6; Ef. 5, 15; Gal. 3, 27) prin Sf. Duh care s-a revărsat peste noi din belșug prin Mîntuitorul Hristos (Rom. 6, 34; Tit. 3, 5—6).

3. Botezul restaurează sufletul în starea originală, paradisiacă; dă înfierea divină și integrează în Biserică, în trupul tainic al Domnului, coboară harul și bunătatea divină, garantează mîntuirea și viața veșnică pe care am recuperat-o (I Cor. 12, 13; Gal. 3, 26—28; Marcu 16, 16).

Importanța deosebită a Sf. Botez o accentuează Tradiția apostolică și bisericească. Astfel, Sf. Varnava, ucenicul Sf. Ap. Pavel, spune: „Intrăm în apa Botezului cu povara păcatelor și ieșim plini de nădejdea în Iisus Hristos.” Sf. Chiril al Ierusalimului zice că Botezul este „răscumpărarea celor robiți... moartea păcatului, renașterea sufletului și darul înfierii”. Iar Sf. Ioan Gură de Aur

(Continuare în pag. 2)

Pîine pentru suflet

Preotul ca păstor de suflete

În Sfînta Scriptură a Vechiului și Noului Testament sînt anumite expresii care definesc în mod admirabil misiunea preotului, chemarea și rostul său în mijlocul credincioșilor, însușirile cu care se cuvine să fie înzestrat și locul pe care este chemat să-l aibă în societate.

Pentru aducerea în minte și suflet a acestor „pietre vii”, pe care le-am văzut de atîtea ori și al căror sunet l-am auzit, ne-am hotărît să le înfățișăm pe rînd, spre înprospătarea lor, spre înviiorarea lor în conștiința preoțimii noastre, ca să poată împărți cu folos pîinea pentru suflet pe care credincioșii noștri o așteaptă de la ei.

De cîte ori, de pildă, auzim cuvintele Mîntuitorului: „Eu sînt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune viața pentru oile sale” (Ioan 10, 11). Așa spune despre Sine Iisus, Păstorul cel mare. Dar El ne-a chemat și ne-a dat puterea să fim păstori de suflete, să ne îngrijim de sufletele credincioșilor, de mintea lor — să fie luminată, de simțirea lor — să fie curată, de voința lor — să fie puternică spre săvîrșirea binelui.

Să ne îngrijim de viața lor, să le dăm pîinea pentru suflet.

Omul este o ființă care are trup și suflet. Preotul este chemat întîi de toate să se îngrijească de suflet. Faptul special care trebuie să rețină atenția și grija preotului se află în așa numitele cerințe ale sufletului, în stîmpărarea foamei și setei lui, în hrănirea lui cu acea hrană care îl duce la mîntuire.

Totuși nu numai de suflet în sine, ca parte deosebită a ființei omului, are chemarea să se îngrijească preotul. El nu se poate ocupa numai de suflet în sine ca de ceva despărțit de trup. Grija păstorului de suflete cuprinde întreaga viață credincioșilor. Dar punctul propriu în lucrarea păstorului de suflete se află acolo unde începe scopul ultim al sufletului: mîntuirea lui.

Aici se cuvine să se deschidă ochiul păstorului de suflete, aici se deschide un cîmp de lucru în care nu se lucrează cu mijloace naturale. La prima vedere acest cîmp este foarte mic și îngust, în

realitate el este mare, strălucește ca un foc, ale cărui raze strălucesc și luminează toate sectoarele de viață ale credincioșilor.

Inima și centrul întregii activități a păstorului de suflete este mîntuirea. Către salvarea credinciosului din robia patimilor, către îndreptarea lui și conducerea spre virtute, pîna la statura omului desăvîrșit a lui Iisus, Păstorul cel mare și bun.

Orice altceva ar preocupa pe preot, în orice chemare este solicitat, el nu trebuie să piardă din vedere ținta principală a misiunii lui. Toată activitatea păstorului de suflete capătă valoare și preț în măsura în care este îndreptată spre această țintă.

Ba îi fixează și locul pe care îl are în mijlocul credincioșilor. Uneori, în vreme de liniște și senin, el merge în fruntea „turmei”, îndrumînd-o spre hrană aleasă și izvoare cu apă cristalină. Credincioșii îi ascultă glasul și îl urmează, dacă-l recunosc ca pe un păstor bun, care-și pune sufletul pentru ei. Alteori păstorul se află „în urma turmei”. Poartă un miel crud în brațe, sau poartă o oaie rănită pe umeri. El caută să nu piardă pe nimeni din cei ce i s-au încredințat spre păstorire. Are mereu în suflet cuvintele: „Vai de păstorul de nimic care își părăsește turma” (Zab. 11, 17). Uneori este silit să lase „pe cele nouăzeci și nouă în staul” și să caute pe cea pierdută, fiindcă el va da seama de toate sufletele credincioșilor care i s-au încredințat spre păstorire.

Dar cel mai adesea locul păstorului de suflete este în mijlocul credincioșilor, identificat cu năzuințele lor. Conducerea sufletească nu se poate face de la distanță și nici cu poruncă. Păstorul de suflete trebuie să fie prin excelență: bun, iertător și milostiv. Căci pentru noi și către noi se îndreaptă cuvintele Apostolului Petru: „Pe preoții cei dintre voi îi rog ca unul ce sînt împreună preot: Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, nu cu silnicie ci cu voie bună, nu pentru câștig urît, ci din dragoste. Nu ca și cum ați fi stăpîni peste biserici, ci pilde făcîndu-vă turmei” (I Petru 5, 1—3).

Părintele Vasile

Mănăstirea Neamț

Mănăstirea Neamț este cel mai mare așezământ monahal din Moldova „a cărui vechime se pierde în negura care învăluie, în mare măsură, trecutul poporului nostru”.

Vechimea, monumentalitatea și minunatul loc în care este așezată această mănăstire sînt prezențe de pana scriitorului român Alexandru Vlațuț (1858—1919), în volumul: „România pitorească” (1901), în felul următor: „Abatem la stînga. Din marginea Dumbrăvii se deschide ca o pantă și în fund printre crengi se văd strălucitoare turlele bisericilor de la Mănăstirea Neamț. Scoborîm pe lîngă cișmea în valea împestrițată de flori, culcată între păduri de brad: o bună fugă de cal și iată-ne sub lungile cerdacuri ale celei mai bogate așezări de monahi din tot cuprinsul țării. Mănăstirea asta ține minte de demult; ea era veche cînd a venit Ștefan cel Mare de-a zidit biserica înălțării Domnului și domni după domni au înzestrat-o.”

Primul document care vorbește despre Mănăstirea Neamț este actul din 7 ianuarie 1407, dat de Iosif, primul mitropolit al Moldovei, care amintește despre unele danii făcute acestei mănăstiri de Petru Mușat (1376—1392). În acest act fiind vorba de înzestrare și nu de întemeiere, unii cercetători cred că acest așezământ monahal a fost cu mult înainte.

Din toate clădirile ansamblului, monumentul cel mai reprezentativ este biserica construită de Ștefan cel Mare (1457—1504), considerat al treilea ctitor între care se numără și Alexandru cel Bun (1400—1432) și sfințită în anul 1497 cu hramul „Înălțarea Domnului” așa cum mărturisește pisană de deasupra ușii de la intrare.

Prin dimensiunile sale neobișnuit de mari proporțiile sale elegante, această biserică poate fi considerată ca cea mai importantă și mai frumoasă dintre toate ctitoriile acestui vestit voievod al Moldovei. Arhitectura, precum și decorația exterioară, cu discuri și cărămizi smălțuite, divers colorate, romburile și triunghiurile împodobite cu motive vegetale și geometrice, dau acestei biserici o măreție impunătoare. La elementele de policromie ale fațadelor acestui monument, se adaugă și cele două rînduri de ocnițe, din care unele păstrează încă picturile în frescă. Acest monument reprezintă cristalizarea unei importante evoluții în domeniul arhitecturii moldovenești. În planul acestei biserici au fost îmbinate elemente noi ca: pridvorul și camera mormintelor. Ultima pînă la începutul secolului al XIX-lea era despărțită de naos printr-un perete. Prin aceste adausuri ctitoria lui Ștefan cel Mare de la Mănăstirea Neamț s-a sporțit în dimensiuni și monumentalitate.

Pentru eliminarea discordanței arhitectonice produsă prin construirea bisericii Sf. Gheorghe în anul 1826, alături de biserica lui Ștefan cel Mare, la restaurarea ce s-a făcut între anii 1954—1962, prima a fost demolată și apoi recondiționată în corpul chiliilor, în latura de est, după care s-a și pictat, iar la 9 iulie 1967 s-a sfințit.

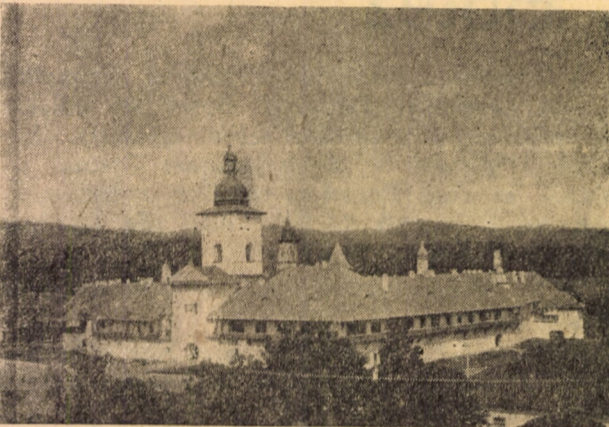
Picturile bisericii lui Ștefan cel Mare, din altar, naos și camera mormintelor, au fost executate în ultimii ani ai domniei sale, iar cele din pronaos și pridvor, în timpul lui Petru Rareș (1527—1538) —(1541—1546), de meșteri autohtoni, și rînduite potrivit vechilor erminii ale Bisericii Ortodoxe. În secolul al XIX-lea s-a făcut o reparație generală a acestor picturi. În această biserică se află mai multe morminte ale diferiților oameni de seamă din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat al poporului nostru ca: Mitropolitul Teoctist al II-lea care a sfințit această ctitorie. Micotă pîrcălab de Neamț, Ștefan Voievod, fiul lui Alexandru cel Bun, Paisie Velicovschi și Neonil, foști stareți ai acestei mănăstiri ș. a.

Din punct de vedere arhitectonic, în ansamblul Mănăstirii Neamț mai prezintă importanță turnul octogonal sau „pîrgul”, situat la colțul din nord-est în corpul chiliilor, refăcut în anul 1754, precum și aghiazmatarul din fața mănăstirii, construit în anul 1836 și a cărui cupolă s-a pictat în vara anului 1974. Chiliile cu parter și etaj au fost zidite în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pe locul vechilor chilii. În colțul de nord-est mitropolitul Veniamin Costache a zidit paraclisul cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”.

Majoritatea istoricilor și cercetătorilor afirmă, fără exagerare, că unele mănăstiri din țara noastră, și în primul rînd Mănăstirea Neamț, în sec. XV și XVI au fost adevărate focare de cultură „pentru că între zidurile lor s-a concentrat aproa-

pe toată activitatea literară din timpurile acelea. Prin caligrafii vestiți, care au copiat texte liturgice, juridice și de îndrumare, această mănăstire a înscris pagini de cinste în istoria culturii bisericești din țara noastră.

Astfel, încă de la sfîrșitul sec. al XIV-lea, aici a luat naștere o școală de grămăticii. Diecii, caligrafii și miniaturisti care s-au format în școala lavrei nemțene au copiat în tot cursul sec. al XV-lea numeroase cărți de învățătură teologică pentru nevoile de aici, pentru alte mănăstiri din Moldova și pentru biserici din țîrguri și sate. Cea mai prominentă figură care a dominat această școală a fost monahul Gavriil, fiul lui Uric. Acesta și-a format ucenici, care apoi i-au continuat opera

Mănăstirea Neamț

și în alte mănăstiri din Moldova. Unul din cele mai frumoase, și primul manuscris pe pergament care a ieșit din mîinile acestui talentat monah în anul 1429, se păstrează în prezent la Biblioteca Bodleyana din Oxford (Anglia). Reprezentanții de seamă care au continuat activitatea monahului Gavriil Uric în școala caligrafică și de decorare artistică de la Mănăstirea Neamț sînt: Teodor Mărișescul, Ghervasie ș. a. Caligrafii și miniaturisti de la Neamț, alături de ucenicii lor din alte mănăstiri ale Moldovei, au creat, în această artă, un stil propriu moldovenesc, care a depășit hotarele țării.

Dar ceea ce caracterizează activitatea caligrafilor de aici este și varietatea de conținut a manuscriselor respective, care nu sînt numai teologice. De pildă, în anul 1474, monahul Ghervasie scrie pravila lui Matei Vlastaris, care este o culegere de legi. Manuscrisele călugărilor de la Neamț prezintă importanță și pentru faptul că în ele s-au consemnat anumite evenimente mai de seamă, care au avut loc în timpul lor, în această mănăstire sau în țară.

Unii dintre viețuitorii acestui așezământ călugăresc au înscris pagini de cinste în istoria culturii noastre, prin alcătuirea unor cronici, în care prezentau anumite epoci din viața poporului nostru. O deosebită activitate pe această linie au desfășurat stareții Mănăstirii Neamț: Macarie și Eftimie, care au continuat Letopisețul moldovenesc.

La începutul sec. al XVIII-lea, la acest center monahal — vine stareț ieromonahul Pahomie, care a devenit apoi episcop de Roman. Prin activitatea sa, el a înviorat viața mănăstirească de aici cu un pronunțat caracter cultural. Munca inițiată de el la Mănăstirea Neamț a fost continuată în a doua jumătate a sec. XVIII-lea, de vestitul stareț Paisie Velicovschi, în timpul căruia activitatea de bază a călugărilor de aici erau traducerea ce se făceau din literatura patristică în limba română și slavonă. Astfel, la Neamț, în acest timp, s-a format o întregă școală de traducători, corectori și copişti.

În secolul al XIX-lea, cînd continuă activitatea cărturărescă într-o formă nouă, prin înființarea unei tipografii, a unei școli bisericești pentru pregătirea cadrelor și am putea spune, și a unei adevărate școli de gravură în lemn, se constată o reală continuare a preocupărilor culturale și artistice din sec. XV. Din corespondența mitropolitului Andrei Șaguna cu starețul Neonil de la Mănăstirea Neamț reiese că ultimul trimitea cărți de cult, tipărite în tipografia acestei mănăstiri, pentru bisericile din Transilvania.

În trecut pe lîngă această mănăstire a funcționat și o instituție de ocrotire a sănătății celor copleșiți de suferințe trupești și morale. Așa cum spune Costache Negruzi, în scrisoarea a VI-a, referindu-se la perioada aceea, „Mănăstirea Neamț

joacă un rol însemnat în mișcarea literară a României; are o tipografie bogată și o școală vestită, din care au ieșit mulți bărbați promotori ai culturii naționale. Pe lîngă aceasta... întreține două institute de invalizi și alienați”.

Între anii 1954—1962, Mănăstirea Neamț a fost restaurată de Conducerea Statului nostru prin Departamentul Cultelor și Direcția Monumentelor Istorice, redîndu-i-se, în felul acesta, înfățișarea originală în toată măreția și splendoarea ei.

După restaurare, în incinta Mănăstirii, s-a amenajat un muzeu în care sînt expuse obiecte de mare valoare artistică și culturală, făurite de meșteri locali cu multă migală și talent.

La Mănăstirea Neamț se păstrează și o frumoasă bibliotecă cu o vechime de cîteva secole, care prin importanța documentară și artistică a vechilor manuscrise slavone, grecești și românești, păstrate aici, a unor exemplare de cărți din sec. XVI și XVIII, în limbile greacă, latină, slavonă și română, tipărite în diferite centre din țară și de peste hotare, precum și cele editate de Mănăstirea Neamț în sec. XIX-lea, reprezintă un adevărat tezaur și un izvor de prim rang al culturii bisericești, românești și universale.

(Continuare în pag. 4)

Taina Sf. Botez

(Urmare din pag. 1)

arată că baia Botezului face sufletul curat, sfînt și drept, ... iartă păcatele și curăță fărădelegile... El ne naște, ne crează și ne formează din nou.

Pentru eficiența sa, Taina Botezului este absolut necesară pentru mîntuirea tuturor oamenilor de orice vîrstă, deci și pentru copii. Așezînd Botezul ca Taină, Domnul Iisus poruncește Apostolilor să boteze „toate neamurile” (cu pruncii lor) (Matei 28, 19; Marcu 16, 16) pentru că:

1. Toți oamenii ne naștem cu păcatul strămoșesc (Iov 14, 4; Ps. 50, 6), toți sîntem „făptură stricată” care „bem păcatul ca apa” (Iov 15, 14—16; 25, 4). Toți moștenim păcatul, „ne naștem rătăciți chiar din pîntecele maicii noastre” (Ps. 50, 3—4). De la părinți moștenim daruri — și defecte — sufletești și trupești. Sf. Ap. Pavel zice că păcatul și moartea le avem de la Adam cel vechi, în care toți au păcătuit (Rom. 3, 10—12 și Ps. 13, 1—3; 52, 2—4; Ecl. 7, 20; Prov. 20, 4; Is. Sirah 25, 23).

2. Numai cei curați de păcatul lui Adam se mîntuiesc, pentru că sînt împăcați cu Dumnezeu prin sîngele Mîntuitorului Hristos, vărsat pe Sf. Cruce (Rom. 5, 9; Ef. 2, 13; Colos. 1, 14; Evr. 9, 14; 180, 19; I Ioan 1, 8; I Petru 1, 19; Apoc. 1, 5; 5, 9). Ori această curățire o săvîrșește real, total și profund — în mod nevăzut — numai Taina Sf. Botez „prin apă și prin Duh”. Ea ne readuce în armonie cu Părintele ceresc și ne face părtași împărăției cerești (Rom. 5, 17—19; 6, 4; F. Ap. 2, 38; I Cor. 6, 11; Gal. 3, 27).

În concluzie, pruncii noștri trebuie botezați pentru că și ei au păcatul strămoșesc și, murind nebotezați, sînt lipsiți de darurile jertfei mîntuitoare a Domnului, le sînt închise ușile împărăției lui Dumnezeu, din cauza părinților (Ioan 3, 5 și textele anterioare).

Pentru efectele sale radicale, Botezul nu se mai repetă, deoarece păcatul strămoșesc a fost șters, iar pentru păcatele personale avem Taina Pocăinței, al II-lea Botez. Apoi, după cum avem o singură naștere trupească, la fel este o singură naștere spirituală.

Botezul ca Taină se repetă numai în cazul găsirii unui copil părăsit, despre care nu știm dacă e botezat. În cazul acesta se botează condiționat.

Este de remarcat că Sf. Taină a Botezului se săvîrșește numai de către preot și, în mod excepțional, de diacon (F. Ap. 8, 38) sau de orice creștin ortodox, însă cu condiția ca celui botezat dacă trăiește să i se completeze ulterior de către preot celelalte rugăciuni din rînduiala Botezului.

Taina Botezului se face cu apă sfințită. Nou născutul, sau chiar cel vîrstnic în cămașă albă, se cufundă în aghiazmă — nu se croșește, nici nu se toarnă rostindu-se rugăciunea — formula Sf. Treimi. Cufundarea de trei ori în apă simbolizează moartea noastră cu Domnul, iar ieșirea din apă — învierea noastră cu El, începutul vieții în Adam cel nou (Gal. 3, 27).

Prot. Dr. Simion Radu

La Unirea Principatelor Române

Marelui act al Unirii Transilvaniei cu România, la 1 Decembrie 1918, a premers un alt act, tot pe atât de mare și important pentru istoria noastră națională și anume Unirea Principatelor Române din 24 ianuarie 1859.

Ca un ecou pe care muniții, purtându-l din pisc în pisc, îl intensifică, la fel actul Unirii din 1859 capătă mereu noi semnificații.

Amintindu-ne cu pietate de Unirea Principatelor, auzim, parcă, istoria vorbind. Duhul revoluției de la 1848 dădea poporului nostru tărie, îl făcea să creadă tot mai mult în destinul ce se întrezărea promițător pentru el.

Starea economică a Principatelor începea să cunoască un nou ritm, mai viu. Burghezia se afirmă în continuu și, o dată cu ea, începeau să fluture idei noi. După revoluția din 1848 marile spirite se regrupează și pornesc cu tact să lucreze pentru binele poporului. Astfel, în străinătate revoluționarii români emigrați se adună în cercuri, scot publicații și desfășoară o activitate deosebită în favoarea Principatelor. La Paris, în 1850, sub redacția lui N. Bălcescu, C. A. Rosetti, V. A. Mălinescu este scoasă revista „România viitoare”, în care Bălcescu va publica memorabilul său articol: „Chestiunea economică a Principatelor dunnărene.” Pe de altă parte, se urmărește câștigarea presei occidentale pentru cauza românească.

Totodată, românii își vor trimite la Londra un reprezentant în Comitetul Central Democratic European, și vor face să apară, la Paris, în 1851 și la Bruxelles în 1853 revista „Republica română”, publicație militantă pentru unirea românilor într-un singur stat.

Datorită acestor strădanii, într-o perioadă în care aria istoriei începea să se răsucescă trosnind, problema unirii românilor intră în atenția marilor puteri europene, devenind apoi, prin războiul din Crimeea, o chestiune de echilibru european. Patrioții români vor interveni pe lângă împăratul Franței, Napoleon III, pe lângă guvernul englez și pe lângă Cavour, primul ministru al Sardiniei, ca aceștia, o dată cu încheierea păcii, să hotărască și Unirea Principatelor într-un singur stat. Congresul de pace de la Paris, care încheia războiul Crimeii, avea să stabilească acest lucru, unirea Moldovei și a Țării Românești, hotărând, totodată, înlocuirea protectoratului Rusiei prin garanția colectivă a marilor puteri. Ca niște aștri

ce se arată favorabili sau potrivnici marilor cicluri ale naturii, puterile europene aveau să-și afirme poziția în ceea ce privește Unirea Principatelor: Franța, Anglia, Prusia, Rusia, Sardinia — îmbrățișând cauza românilor, iar Austria și Turcia — opunându-se. La propunerea ultimelor două puteri în Principate aveau să se desfășoare alegeri, ale căror liste electorale însă, prin complicitatea caimacaniilor Balș și Vogoride, au fost falsificate. Dar Comitetele Unirii aveau să dejoace planurile, aducând mistificările în fața opiniei publice a Europei. În cele din urmă, cauza dreptă a miniștrilor avea să triumfe. Românii aveau să realizeze Unirea așa cum o simțeau. În Moldova, într-un entuziasm general, a fost ales ca domn Alexandru Ioan Cuza, la a cărui întronare M. Kogălniceanu spune: „Alegându-te, țara a dorit la legi nouă om nou.”

În Țara Românească, elementele conservatoare îl preferau pe Gh. Bibescu, dar sub presiunea maselor populare a fost ales ca domn tot Alexandru Ioan Cuza. Astfel, Principatele Unite aveau să devină, apoi, un singur stat, România, urmând ca mai târziu să-și întregască ființa națională, în 1918, când Transilvania, după atîta strălănare, avea să se unească cu „Țara”.

Unirea Principatelor, prin rîvna fiilor acestui popor, a însemnat afirmarea spre progres, în domenii diferite: în învățămînt, justiție, economie, a însemnat realizarea unor reforme, cum a fost cea agrară, lărgirea dreptului de vot, iar scurta domnie a lui Alexandru Ioan Cuza a adus înfăpturi dintre cele mai rodnice și semnificative din istoria poporului nostru, inima domnitorului patriot bătînd puternic pentru binele poporului său.

24 ianuarie, zi luminată ce amintește de sfîntul act al Unirii Principatelor, la 1859, strălucește ca și flacăra nedomolită ce s-a aprins în inimile tuturor românilor. Totodată nemuritoare Horă a Unirii, compusă de acel vrednic fiu al României, V. Alecsandri, dă noi semnificații în contextul contemporan, în care țara noastră se afirmă tot mai pregnant, tot mai puternic în arena internațională, căci „unde-s doi”, unde întreg poporul este una, strîns unit în jurul conducătorilor săi „puterea crește” în înfăptuiri tot mai mari, tot mai cinstitoare pentru toți fiii Patriei.

M. Slătineanu

„EUGEN BROTE”

Acum 3—4 ani cînd tînarul cercetător bucureștean Lucian Boia răscolea fondurile de documente, carte și periodice ale Bibliotecii mitropolitane din Sibiu, ale Bibliotecii ASTRA și ale Arhivelor Statului din Sibiu ca să-și încheie monografia despre Eugen Brote ca teză de doctorat în istorie la Universitatea din București înșiși specialiștii locali care l-au sprijinit au fost oarecum nedumeriți. Era Eugen Brote o personalitate memorandistă de o asemenea mărime încît să justifice un doctorat în istorie?

Recent apăruta monografie — o versiune mai restrînsă a tezei de doctorat (211 p.) — răspunde afirmativ. Fondator principal al prestigioasei „Tribune” sibieni (1884) și necontestat șef politic al mișcării tribuniste, apoi director-proprietar al ziarului din 1889, după plecarea lui Slavici — adică tocmai în perioada de luptă memorandistă — și vicepreședinte al Partidului Național Român din Transilvania, Eugen Brote devine „spiritus rector” al întregii acțiuni politice care va duce la răsunătorul proces din 1894 de la Cluj-Napoca, „stăpînind situația ca un sfînx” și cîștigîndu-și o asemenea popularitate, încît „credeau oamenii în el ca într-un profet al mîntuirii”, cum scrie Valeriu Braniște, în cartea apărută acum doi ani cu titlul „Amintiri din închisoare” (p. 176—213). Șcinteietor, „om foarte cult... minte capabilă de a stoarce faptelor concluzii noi” — cum l-a definit N. Iorga — spirit practic, organizat, de o limpezime și o logică dezarmante, neobosit și plin de inițiativă („Reuniunea română de agricultură” din comitatul Sibiuului, prima din Transilvania, apoi „Foiaia poporului” la Sibiu, „Tribuna poporului” la Arad etc.), condei lucid, pasionat, apreciat chiar de Eminescu în „Curierul de Iași” și premiat de Academia Română pentru cea mai

vestită din lucrările sale — „Cestiunea română în Transilvania și Ungaria” — pe care cu un an înainte (1895) o tipărise în limbile germană și italiană, urmărind declarat translația problemei naționale transilvănene în planul opiniei publice europene, — Eugen Brote începuse să se afirme încă din 1871 cu colaborări la „Economul” din Blaj și la „Telegraful Român” — călăuzit în același spirit șagunian pînă în octombrie 1883 de vrednicul Nicolae Cristea — apoi ca redactor la suplimentul „Foisoara Telegrafului Român” apărut în anii 1876—1877 și inclus apoi în coloanele ziarului. Lucian Boia consideră suplimentul „purător de cuvînt al junimismului transilvan”, care nu era altceva decît un iluminism orientat spre masele populare, opus ermetismului latinist, dar și academismului ieșan, un iluminism de culoare locală, așa cum fusese structurat de spiritul european, modern și activ, lucid și deschis, al marelui mitropolit care din iunie 1873 odihnește în pămîntul satului de obîrșie al lui Eugen Brote, Rășinari.

Cînd acest iluminism justițiar și ofensiv pe plan național-politic este frînat și redactorul N. Cristea este somat să reorienteze ziarul sau să îl părăsească — sfidîndu-se testamentul întemeietorului său — întreg grupul de tineri și talentați colaboratori, în frunte cu Brote, se solidarizează cu el și luptă pentru constituirea unei noi redacții. Luîndu-l consilier al lor pe Cristea, acești tineri izbutesc ca după șase luni — în aprilie 1884 — să vadă apărînd primul număr al cotidianului sibian „Tribuna”, sub direcția lui I. Slavici și conducerea unui consorțiu dominat de Eugen Brote. „Tribuna” este fiica bună a „Telegrafului Român”, în forma în care îl orientase întemeietorul său și-l călăuzise N. Cristea.

Din scrisorile cititorilor de peste hotare

Cu multă bucurie am primit publicația dumneavoastră, foia religioasă „Telegraful Român”, pentru care Vă mulțumim foarte mult, fiind o publicație religioasă foarte interesantă, atît informativă de situația Bisericii noastre, cît și istorică a țării noastre.

Stimate domnule redactor, dorim din tot sufletul a fi abonați al publicației dumneavoastră, cu care prilej mai putem afla vești din țara noastră...
Gheorghe Ghițescu Carrollton Texas — U.S.A.

Subsemnata Puiu Magdalena Petruța, căsătorită Savarino, stabilită în orașul Parma, Via Torelli nr. 31, în aceste cîteva cuvinte țin să vă mulțumesc pentru grija cu care îmi trimiteți și primesc publicația bisericească „Telegraful Român”.

Aștept sorocul primirii „Telegrafului Român” și citindu-l nu odată mă simt în Biserica mea, de care nu m-am despărțit, în țara leagănului copilăriei mele pe care nu am uitat-o, mă simt în casa părinților mei, cu care stau de vorbă de multe ori în dulcea limbă românească prin intermediul „Telegrafului Român”.

Țin să-mi manifest recunoștința și părintelui Stoican din Brașov, prin grija căruia am obținut abonamentul la „Telegraful Român”.

Cine era acest dinamic Eugen Brote? S-a născut la 11 decembrie 1850 ca fiu al lui Ioan Brote — prefectul legiunii sibieni la 1848 — și al Anei Popovici-Barcianu, sora laboriosului intelectual patriot care a fost protopopol și profesorul Sava. Al 6-lea fiu din cei 14, Eugen Brote crește în cultul marelui ierarh Andrei Șaguna, care adesea era oaspete de înaltă cinstire al celor două familii rășinărene. Crește într-un sat de adîncă vibrație românească, un sat solidarizat cu spiritul și inițiativele șaguniene. Această vibrație și acest spirit decantează personalitatea lui Eugen Brote și-i orientează conduita publică, după terminarea studiilor de agronomie în Austro-Ungaria, Germania și Italia. La 29 de ani este ales asesor consistorial al arhiepiscopiei din Sibiu și, ca membru al senatului episcopesc, devine controlor. Despre sarcinile sale — alături de bătrînul casier C. Stezar — el scrie în lucrarea „Pro veritate” apărută la 1890: „... avem un singur scop: să înmulțim, să sporim și să asigurăm averea arhidiecezei.” Asupra felului cum și-a atins acest scop vorbesc cifrele. La alegerea sa în 1879 a găsit o avere în valoare de 700.000 florini, iar la plecare, în 1898, a lăsat-o de 2.000.000 florini. Triplarea a adus-o și averii Astei unde deținea aceeași funcțiune.

Consemnînd aceste date n-am făcut decît să schițăm o parte din paginile monografiei lui Lucian Boia. Cartea, bine documentată, scrisă într-un stil fluid, atrăgător, accesibil, surprinde zburcîmăta viață de fapte și dăruire a unui om pe care conștiința cititorului îl așează, la sfîrșitul lecturii, pe o treaptă de vîrf în cadrul evenimentelor politice transilvănene din ultimul sfert al veacului trecut. Este, în fond, istoria acestei epoci privită dintr-un unghi nou, ilustrată cu viața unuia din propulsorii ei. În final, cititorul ia cunoștință de abaterile și dezicerile care l-au împins pe Eugen Brote — totuși, pe nedrept în umbră și uitare. Ultimul lui act, în 1912, i-l impune revelația păcii cu propria sa conștiință: Să i se aștearnă patul de veșnică odihnă în țărîna înnobilită cu patru decenii în urmă de marele șlefuitor al personalității sale, acolo în Rășinari care l-a plămădit.

O carte instructivă, reparatorie, densă, bine venită în biblioteca istorică a Transilvaniei.

©. Dragoman

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu

Duminică, 1 decembrie 1974, a avut loc la Sibiu sesiunea anuală a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba Iulia și Sibiu.

Programul Adunării Eparhiale a început prin săvârșirea Sf. Liturghii arhieresti în capela Institutului Teologic din Sibiu, de către P. S. Episcop-vicar Emilian, înconjurat de preoți și diaconi. La sfârșitul Sf. Liturghii s-a oficiat un Te-Deum, cu rugăciunea de invocare a Duhului Sfânt. Au fost de față I. P. S. Mitropolit și deputații eparhiali.

S-a trecut apoi în Aula Institutului Teologic, unde s-a făcut constituirea Adunării Eparhiale, în urma alegerilor noilor deputați din 7 noiembrie 1974. După îndeplinirea formelor legale de constituire, au sosit I. P. S. Mitropolit Nicolae și P. S. Emilian, Episcop-vicar. I. P. S. Mitropolit Nicolae a deschis lucrările Adunării Eparhiale, subliniind în cuvântarea rostită că cea mai importantă problemă care ni se pune astăzi este unitatea bisericească, pentru care trebuie să lucrăm neconținut, sprijinind prin aceasta unitatea poporului nostru și înflorirea patriei noastre, patrie liberă și independentă, în neconținut progres.

Din plenul Adunării s-au trimis telegrame omagiale: Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, Domnului Emil Bodnaraș, Vicepreședintele Consiliului de Stat, Domnului Manea Mănescu, Prim-ministru al guvernului R. S. România, Domnului Profesor Dumitru Dogaru, Președintele Departamentului Cultelor, Domnului Gheorghe Nenciu, Vicepreședintele Departamentului Cultelor, și Comitetului Național pentru apărarea Păcii.

Telegramă omagială s-a trimis de asemenea P. F. Părinte Patriarh Justinian.

A urmat prezentarea rapoartelor și anume: Raportul general al Secțiilor unite, lucrat de P. C. vicar Traian Belașcu, raportor fiind P. C. prot. I. Șarlea (Sărmaș), care s-a ocupat de activitatea generală a Arhiepiscopiei, ca de ex.: Activitatea social-patriotică, vizite ale unor delegații străine la Centrul arhiepiscopesc, sfințiri de biserici și vizite canonice ale ierarhilor la diferite parohii, misiuni pastorale în parohii etc.; Raportul Secției bisericești, lucrat de P. C. cons. Gh. Bota, raportor fiind P. C. prot. David Lazăr (Tg. Mureș), s-a ocupat de activitatea administrativă de la Centrul arhiepiscopesc, protopopiate și parohii, consfățiri de lucru cu P. C. protopopi, numiri și transferări de preoți, hirotoniri în 1974 (peste 70), întrajutorarea între parohii etc.; Raportul Secției culturale, lucrat de P. C. cons. Gh. Papuc, raportor fiind P. C. prot. P. Boeriu (Medias), care s-a ocupat de școlile de învățământ teologic, de conferințele preoțești, de activitatea editorială a Centrului arhiepiscopesc, care a fost destul de bogată și în 1974, culminând cu lucrarea I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului: Iisus Hristos, viața noastră. În continuare, raportorul a prezentat lucrarea predicatorială și social-patriotică a preoților etc.; Raportul Secției economice, lucrat de P. C. cons. I. Glăjar, raportor fiind dl. I. Georgescu (Medias), care a reliefat activitatea financiară a Centrului arhiepiscopesc, lucrările de construcție și gospodărești ale Arhiepiscopiei, sursele mai importante de venituri ca și cheltuielile mai mari, împreună cu lucrările de terminare a Catedralei din Sf. Gheorghe, gospodăria anexă „Tiglar” din Sibiu, procurarea mobilierului pentru biblioteca mitropolitană etc.

Rapoartele au fost aprobate, iar în cadrul dezbaterilor au luat cuvântul următorii deputați, mireni și clerici: Furnică Eugen (Brașov), Tătaru Ilie (Medias), Berciu Ioan (Alba Iulia), Braic Grigorie (Toplița), Albu Pamfil (Lupșa-Cîmpeni), pr. Oneț Gheorghe (Horea-Cîmpeni), prot. Cantor Nicolae (Alba Iulia), Deji Petru (Făgăraș), Stoichescu Teodor (Sibiu), prot. Dumbravă P. (Sf. Gheorghe), prot. Boieriu Petru (Medias), prot. Șarlea I. (Sărmaș-Luduș) și Georgescu I. (Medias).

P. S. Episcop-vicar Emilian apreciază activitatea fructuoasă a Centrului Arhiepiscopesc, așa cum a rezultat din rapoartele citite. P. S. Sa subliniază obligativitatea care ne revine tuturor fiilor Bisericii noastre, dar îndeosebi preoților, deputaților eparhiali și membrilor Consiliilor și Comitetelor parohiale, folosind toate mijloacele pastorale, în cadrul legilor de stat, pentru întărirea unității noastre de credință.

În încheiere, P. S. Sa amintește de contribuțiile substanțiale primite de la Sf. Patriarhie și D.M.I. pentru restaurarea mai multor biserici parohiale.

I. P. S. Mitropolit Nicolae încheie șirul cuvântărilor, apreciind dezbaterile și discuțiile care s-au purtat într-o atmosferă de subliniere a realizărilor obținute, dar și a lipsurilor care le-am avut în activitatea Centrului Arhiepiscopesc, lipsuri care trebuie înlăturate cât mai grabnic.

I. P. S. Sa subliniază totodată că vitalitatea și puterea Bisericii noastre stă în unitatea dintre ierarhi, preoți și credincioși, care, așa cum au colaborat în trecutul Bisericii Ortodoxe Române, în lumina legiurilor bisericești, conlucrează și astăzi pentru propășirea Bisericii și a patriei noastre, România socialistă. În acest sens, deputații eparhiali se cuvinesc să fie factori activi în parohiile și protopopiatele Arhiepiscopiei, aducându-și contribuția prin colaborarea cu preoții și protopopii la bunul mers al tuturor acțiunilor bisericești și patriotice.

În încheiere, I. P. S. Sa aduce omagii conducătorilor patriei noastre, în frunte cu Domnul Nicolae Ceaușescu, Președintele R. S. România, eminentul conducător care exprimă tot ceea ce are mai nobil și mai bun poporul nostru, în năzuințele și realizările lui pentru înflorirea țării noastre, pentru pacea și colaborarea dintre popoare.

De asemenea, I. P. S. Sa aduce mulțumiri P. F. Părinte Patriarh Justinian și conducerii Onor. Departament al Cultelor pentru tot sprijinul moral și material pe care l-au dat Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Sibiu și în anul 1974.

F. C.

Mănăstirea Neamț

(Urmare din pag. 2)

Slujbele solemne și vizitele marilor personalități bisericești și de stat la această vestită mănăstire sînt anunțate de 12 clopote, care se păstrează în turnul clopotniță și au fost descrise cu talent literar de unii scriitori de seamă din țara noastră. Astfel G. Călinescu spune: „Cîntecul clopotelor Neamțului e idescriptibil, în tot cazul din ordinea simfonice celui mai beethovenian. Combinat cu toaca el dă sugestii de melodii.”

De-a lungul veacurilor călugării din această măreață mănăstire, numită și „Ierusalimul Bisericii Ortodoxe Române”, și-au desfășurat viața și și-o desfășoară și în zilele noastre după cele două principii ale monahismului creștin: munca și rugăciunea, atît munca fizică cît și cea intelectual-cărturărească. La acest lucru îndeamnă și I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Dr. Iustin Moiescu, cînd spune: „Folosirea și păstrarea moștenirii culturale bisericești cu atenție și bună chivernisire, spre a dăinui și după noi, este o îndatorire pe care o cere conștiința noastră creștină și în același timp o îndatorire pe care o impune conștiința noastră patriotică.”

Prețuirea de care se bucură monumentele istorice bisericești din țara noastră, precum și grija pentru întreținerea și ocrotirea lor, sînt subliniate și în însemnarea din Cartea de aur a Mănăstirii Neamț, cu prilejul vizitei făcute aici în anul 1966 de către Conducătorul Statului nostru, Domnul Nicolae Ceaușescu, în felul următor: „Vizitînd Mănăstirea Neamțului, ctitoria marelui Ștefan Voievod, am admirat această mîndră zidire, aleasă podoabă de artă, menită să înveșnicească virtuțile strămoșilor noștri și gloria lor. Grija pentru întreținerea și ocrotirea acestui monument este o dovadă a prețuirii pe care statul nostru, societatea noastră socialistă o acordă trecutului istoric al poporului nostru.”

Arhim. Epifanie Norocel
Starețul Mănăstirii Neamț

Din acatistul Sfinților mărturisitori Visarion și Sofronie și mucenicul Oprea

CONDACUL AL X-LEA

Trimis ai fost în trei rînduri, cu jalbă în cetatea împărătească de la Viena, spre apărarea dreptei credințe și înaintea stăpînitorilor de acolo, cu hotărîre neclintită ai mărturisit adevărul, arătînd dragoste înflăcărată fraților tăi întru dreapta credință și împreună cu ei cîntînd lui Dumnezeu, Aliluia!

ICOSUL AL X-LEA

Mers-ai, Cuvioase Visarioane, propovăduind dreapta credință, de la Sebeș spre Sibiu, dar pe cale ai fost prins de cei ce căutau să te piardă și ai fost dus, legat, la căpeteniile lor, unde, cu fața luminată de credința ortodoxă, ai mărturisit adevărul. Pentru aceasta și noi, smeriții, te lăudăm, zicînd ție:

Bucură-te, cela ce în fața prigonitorilor, cu curaj ai stat;

Bucură-te, că prin hotărîrea ta cea bună pe toți ai înfruntat;

Bucură-te, cela ce, nevoind să te lepezi de dreapta credință, în lanțuri ai fost aruncat;

Bucură-te cela ce în temnița din cetatea Devei ai fost ferecat;

Bucură-te, cela ce și-n temnița din Timișoara ai stat;

Bucură-te, că în înfricoșătoarea temniță din Kufstein, pînă la moarte ai răbdat;

Bucură-te, cela ce cu cunună de mucenic ai fost încununat;

Bucură-te, că prin statornicia ta în credință pildă vie ne-ai dat;

Bucură-te, cela ce pe frații tăi cu dragoste în toate i-ai mîngîiat;

Bucură-te, că în furtuna încercărilor, tu nu te-ai clătinat;

Bucură-te, cela ce vrednic de toți înaintașii te-ai arătat;

Bucură-te, Visarioane Cuvioase, care cu mare rîvnă Ortodoxia ai apărât!

CONDACUL AL XI-LEA

În temnița de la Kufstein, chinuitoare pătimiri ai îndurat și acolo, departe de cei iubiți ai tăi, în mîinile lui Dumnezeu, cu bună nădejde, sufletul ți-ai încredințat, iar acum ești împreună cu mucenicii, cu Sfinții și cu îngerii, cîntînd lui Dumnezeu, Aliluia!

Timpul

Născut de-odat cu lumea din primul început
Mereu numeri la clipe ce veșnic au trecut,
Determinînd mișcarea în ne-ntreruptu-ți zbor,
Din mers tu naști trecutul, prezent și viitor.
În rostul vieții noastre, tu nu cunoști popasul
Și nu ne-aduci cu anul — ce ne aduci cu ceasul.
Ca existență-n lume — ești cel mai veteran
Și totuși mereu tînăr ne-apari tu an de an.
Nu te zărești nimeni, dar te simțim cu toții,
Căci ne ești călăuză pînă în ceasul morții.
Tu porți mereu cu tine brisovul din trecut,
Ucizi — pe rînd — la oameni pe care i-ai născut.
Purtînd la pas cu tine pe oamenii cei vii
Tu un zorești pe nimeni, dar nici nu întîrzii.
Iar pe cei morți îi semeni în lungă ta cărare
Acoperiți de humă, regrete sau uitare.
Și stăpînind mișcarea cu mersu-ți cadențat
Înregistrezi doar fapte care s-au întîmplat.

Pr. P. Acelenscu